

ljevanja tega predavanja. Silvestrov večer, o katerem smo govorili v zadnjem zagrebškem pisemcu, je minil v prijetnem razpoloženju. V nedeljo pred sv. Tremi kralji, 5. januarja, je bilo predavanje o lepi knjigi in njenem pomenu za življenje (nekateri zagrebški Slovenci zares premalo slovenskega berejo!), na sv. Tri kralje

pa nam je medicinec g. Lenče Peter govoril o prvi pomoči v nezgodah. Dne 12. januarja je bilo zopet predavanje o Abesiniji, zadnje nedeljo dne 19. januarja pa vesela igra »Izbirna nevesta«. Tako skrbi Slomšekovo prosvetno društvo (lokal ima v Nikoličevi ulici 10 I) za zagrebške Slovence.

Pobrežje pri Mariboru. Avtobusna postaja, ki je bila nekaj let sem pred trgovino Renčelj na Aleksandrovi cesti, se je zopet prestavila na staro mesto in sicer pred gostilno našega somišljenika g. Hrena, ker tukaj bolj odgovarja dejanski potrebi. Práv tako! — Občinski odbor je na svoji zadnji seji sklenil, da se naj loči stara prejšnja občina Tezno od sedanje velike občine Pobrežje. S tem se je zadostilo želji Tezenčanov, ki niso šli radi v našo občino. Pač pa nam še ni znano, kaj bodo Tezenčani počeli, ali bodo sami za sebe ostali kot občina, ali se bodo priključili mestu, ali kakli drugi veliki občini.

Sv. Peter pri Mariboru. Bahavo in lažljivo piše petkov »Večernik« o naši samostojni občini, za katero se potegujemo. Še nedavno so naši hlapci diktatorskega režima ogabno denuncirali naše poštene fante in može,

sedaj ko nimajo več prilike za denunciranje, pa kričijo kakor sejmski mešetarji proti upravičeni naši zahtevi, da se vrne šentpeterčanom občina. Kaka hinavščina! Prej, ko so bili na oblasti, so gazili zakon in sleparili pri volitvah, sedaj, ko jim trda prede, se naenkrat sklicujejo na zakon, da bi preprečili samostojno občino. Sedaj bi vam bil zakon dober, nekdanj ga niste poznali. Pa si zapomnite: Sv. Peter dobi svojo lastno občino nazaj, ker se je zanjo izreklo skoraj tri četrtine volilcev s svojimi podpisi. Nič vam ne bo pomagala vaša farbarija, ko ste ljudje begali in jim vse mogoče reči obljubljali, naj podpiše prekličajo. Kar je podpisano, je podpisano! Vse tiste figovce, ki so podpiše prekličali, si bomo dobro zapomnili.

Zgornja Sv. Kungota. Dne 14. t. m. je priredila tukajšnja šola božičnico za revno šolsko mladino, ki je prejela različno blago in deloma

tudi obutev v skupni vrednosti nad 3000 Din. Da se je vršila božičnica v tem obsegu, gre iskrena zahvala: kr. banski upravi, Družbi sv. Cirila in Metoda, vsem cenjenim vaščanom, ki so darovali večje ali manjše zneske, g. trgovcu Josipu Senekoviču in gđc. trgovki Anici Leber za obilno podarjeno blago, občini Zg. Sv. Kungoti za denarni prispevek, tvrdki Zlatorog za podarjeno milo in pekovskemu mojstru g. Rud. Smonigu za podarjeni božični kruh. Topla zahvala pa gre tudi cenjenemu učiteljskemu zboru za nesebičen trud, ki ga je imelo s to človekoljubno prireditvijo.

Ljubuš pri Mariboru. Neznani storilci so pokusili v noči od 19. na 20. t. m. vlomiti pri zamreženih oknih v župnišče. Domačini so zaslišali sumljiv šum ter jih pregnali.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Organizacije Katoliške akcije v župniji so nam na Božič in na štefanovo vprizorile svojevrstno staro »Božično igro«. — V letu 1935 je bilo pri nas rojenih 46, umrlo je 28, poročenih pa je bilo 16 parov, ki so s tem popravili veliki izostanek v prejšnjem letu 1934, ko je le 6 parov stopilo pred oltar.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Ob priliki srečolova pri Sv. Tomažu je fant Alojz Kukovec zabodel z nožem v prsa moža Kramar Martina iz Rakovec, ki je bil navzoč kot član tamburaškega zbora. Ranjeni je bil v hiši g. župana Čafa še isto noč spreviden s tolažil sv. vere. Takoj drugo jutro so ga odpeljali na rešilnem avtu v bolnico v Ptuj. — Pretečeni teden nekega dne proti večeru je neznan predrmeš vlomil skozi okno celo v orožniško stanico pri Sv. Tomažu. Oblakovelec si je za spomin svoje pustolovščine odnesel dve repetirki.

Ponikva. Zopet ljubezenska žaloigra. 19letni kmetijski delavec Karol Gorjanc, rojen na Čehoslovaškem, pristojen v Ponikvo, se je dne 12. t. m. ob 7. uri zvečer na naši postaji vprico

svoje izvoljenice in čakajočih potnikov vrgei pod mariborski potniški vlak, ki ga je popolnoma zmečkal. Prepeljali so ga v mrtvašnico in čez dva dni na tistem pokopali. Kam plove današnja mladina?

Sv. Rupert nad Laškim. Staro leto se je trdo in nemilo od nas poslovilo: same težave so nas zadevale ob koncu leta: pred Božičem je padla velika množina mokrega snega na mokra tla; težki sneg je napravil po mnogih, zlasti osebnih kraljih naše župnije nepopolno škodo; češplje je kar razčesnilo, jablane in posebno še hruške pa s korenino izruvalo iz tal, da je mnogokje sadni vrt izgledal kakor bojno polje po topovski bitki. — Smrt pa se ni spravila samo na drevje, ampak tudi nad ljudi: ravno na božični praznik so popoldne po večernicah v mrliškem sprevedu nesli štiri krste na pokopališče, eden otroček pa je bil prejšnji dan pokopan: torej pet mrličev naenkrat! — Vse nas je tlačilo v letu 1935; to kaže tudi gibanje prebivalstva: rodilo se je 60 otrok, med njimi 2 mrtvorojena, 2 nezakonska, najmanjše število rojenih od leta 1918! Umrlo je 36 oseb; pri rojenih in umrlih so imeli moški veliko premoč. Poročenih je bilo 14 parov, sprevidenih 52 bolnikov, sv. obhajil se je razdelilo 11.100. — V tretje gre rado, pravi pregovor, posebno v nezgodah; tudi pri nas! Bivši JNS režim žalostnega spomina je našo starodavno občino leta 1933 razkosal na

valcem v 16. stol. Portugalci. Iz Lisabone je bilo odposlanih 400 vojakov in 30 topov. Kristof da Gama je pripeljal ta oddelek po nepopisnih težkočah in neštetih doživljajih do Metrabe ob Tsana jezeru. Njegovi topovi so odločili v bitki z mohamedanci, kojih poveljnik Ahmed Gran iz Hararja je padel. Razvaline portugalskih cerkev in gradov v Gondaru so ohranjene do danes. Ko so pa sledili portugalskim vojakom misijonarji, ki so hoteli Abesince pokatolicaniti, so Abesinci pognali tujce iz dežele.

Italijani so se Abesincem najbolj zamerili l. 1889, ko so zanesli iz Italije v Masavo ob Rdečem morju živinsko kugo, ki je uničila v abesinski po-

lepo mi priznaj! Sicer oznamim po vsej fari, kje si danes vasoval.«

»Tako čenčasti menda niste.«

»Ampak Marto bom pojutrišnjem spovedal. To jo bom!«

»To vam pa prepovem!«

»Aha, bikec moj, zdaj si se pa izdal. Zdaj pa kar vse po pravici in resnici povej! Potem ostane vsa reč med nama, med domačimi. Ne bi rad, da prideš ljudem v zobe.«

»Saj ni vzroka zato. Nikar si ne domišljajte reči, ki jih ni!«

»Jaz da si jih domišljam?! Če nočeš nič povedati, pa naj! Zaradi mene skrivaj; jaz vem vse. Ali naj ti vse nadrobim, kar sem na vajinih obrazih bral? Ti imaš Marto rad, ona pa tebe. Oženila bi se rada, pa se je nekje še zataknilo. Kje, tega še ne morem pogruntati. Zdaj pa poslušaj, kaj ti svetujem! Ne vdaj se in ne podaj se, dokler je ne dobiš! Marta ti je zlato dekle, pravi angel ti je, lepa kakor kraljična in pridna od glave do pete in kuhati ti zna, kakor znajo le še pri 'Orlu' v Mariboru, ti pravim. In marljiva je kakor čebela, ni skopa pa vendar varčna, ni klepetava in vendar prijazna — boljše ne dobiš v vsej Jugoslaviji ne, niti v vseh državah Male antante, če veš, kaj je to. Mene bi čudno veselilo, že zaradi sorodstva, če bi mogel na vajino ženitnino.«

»Stric, zapomnil si bom vse, kar ste mi napriganjali,« se je Tevž smejal, »ampak za zdaj še s to pridigo nimam kam. Zbogom!«

Naglo je zavil po stezi v domači hrib. Dolgi, tolsti krojač pa se je počasi zibal proti vasi, se venomer nasmihal in polglasno dejal:

»Le počakaj, poba! Pojutrišnjem se lotim dekleta. Ji bom že tako natanko izprašal vest in niti tako vdel, da bo prav. Potem jih boš pa poslušal, hehehe!«

III.

S starim Dvornikom je šlo na slabše. Neke noči ga je hotelo zadušiti. Kljub temu se ni dal nagovoriti, da bi se obrnil na kakega zdravnika v mestu. Nekoč je šel Tevž sam v mesto; zdravnik mu je pač dal neka zdravila, dejal pa je tudi, da mora bolnika videti in preiskati. Sinu je oče ugovarjal in se branil:

»Nič ne pomaga. Prav nič ne pomaga. Že vem, kaj mi je.«

Nekega večera ga je prosil:

»Čuj, Tevž, k meni se prestavi in pri meni spi! Tako tesno mi prihaja včasih ponoči, ko sem tako sam.«

»Rad, oče.«

Postavil je svojo posteljo v očetovo izbico in spal odslej pri njem. Zdaj je večkrat ponoči, ko se ja

dva dela in pridell eden kos daljnemu Sv. Le-nartu, drugi kos pa še daljšemu Laškemu, ob-čini Marija Gradec. Pretežna večina naših za-vednih mož pa se zavzema za obnovev stare občine.

Velblod in tobak.

Velblod spada med živali, ki jih ni pre-več lahko ravnati, ima pa svoje slabosti, ki jih znajo vodniki spretno izrabiti, da se jim trmoglavce vda. Velblod je namreč strasten ljubitelj tobačnega dima, skrat-ka: kadilec. A čim je občutil uspavajoči vpliv zlate zeli, postane pohleven in uč-ljiv. — V Severni Afriki izkoriščajo do-mačini to velblodovo lastnost na pameten način. Vodniki uporabljajo posebno pri-pravo, neke vrste trikotno deščico z malo odprtino v sredi: deščico pritrdijo živali pred gobec, prižgejo smodko in jo vtak-nejo nato v odprtino deščice. Velblod pri-čne potem kaditi, a dim spušča skozi nos. Pri tem kaže vse znake popolnega ugodja. Malo čudno je gledati žival, ki uživa smot-ko z mirom in zaprtimi očmi kakor pravi poznavatelj. Kadi pa seve ne dolgo, nekoli-ko minut, kajti velblod ima »dober vlak«, da smotka od vdihov kar vidno kopni.

Nojeva peresa, železni in bakreni obroči.

Mnogo Abesincev nosi še danes v lasih nojeva peresa, železne obroče okrog člen-kov na nogah in bakrene zapestnice. Ome-njeni nakit označuje položaj vsakega Abe-sinca. Mladenič, ki hoče uživati že vse pra-vice, mora svojo moštost dokazati s hra-brim dejanjem; mora pač ubiti moža iz ka-kega sosednega plemena ali pa tujca. Ubi-tega mora razmesariti. In šele tedaj, ko ima na vesti prvo človeško življenje, si sme vtakniti med lase nojevo pero. Da se sme okriti z železnim obročem, že mora ubiti dva sovražnika. Taisti pa, ki hoče in sme nositi bakreno zapestnico, je moral pokončati tri človeška življenja.

Duhovnik, ki je prebil 30 let v puščavi Somali, ki je eden redkih belokožcev, ka-

teri so prišli živi iz »ravnine klicov« v pu-ščavi francoske Somalije, oče Baitemoy, pripoveduje o starem tamošnjem domači-nu. Ta se je pokristjanil in je zahteval du-hovnika na smrtni postelji. Ko je sprejel zakramente za umirajoče, je svečeniku gla-sno potožil, kako mu je žal, ker mora zdaj umreti, ne da bi bil pobil le enega sovraž-nika. Ta sramota se mu je zdela tudi po spravi z Bogom neznosna.

Resnično velja še danes med Abesinci za slabiča vsak, ki ni lastnik vsaj enega želez-nega obroča. Moški z dvema ali tremi ba-krenimi obroči se veseli vseh časti. Pri slo-vesnih obedih mu dajo posebno veliko ku-pico, njegova žena sme pri studentu porin-iti ob stran sosede in ji ni treba čakati na zajemanje vode.

Edina abesinska železnica

Celih 19 let so gradili Francozi Abesin-cem železnico od Džibuti ob Rdečem morju do prestolice Addis Abebe. Radi dolgotraj-nosti gradnje je abesinska železnica na ce-lem svetu najdražja. Vsled visokosti želez-niške tarife vozita tedensko samo dva pot-

niška vlaka. Za 800 km od Džibuti do Ad-dis Abebe rabi vlak 70 ur, ker se vrši pro-met samo po dnevu. V Diredavi in Ainachi morajo potniki prenočiti, saj se ne morejo odvaditi kljub izredno hudim kaznim do-mačinska plemena Somali in Issas, da bi ne kradla tračnic. Odnešene tračnice upo-rabljajo za izdelovanje sulic, mečev, za-pestnic in za razno drugo orodje. Prage kra-dejo radi pomanjkanja kuriva in sig-nalne naprave trgajo, da navezujejo nanje živino. Iz teh vzrokov je mogoče potovati z abesinsko železnico samo po dnevu, ko pa nikdo ne zna, če že ne neha tir za pri-hodnjim ovinkom. Včasih si pa izberejo železniški tir za počivališče orjaške želve, katere lahko iztirijo najmodernejši vlak.

Po celih 19 letih res naporega dela ter stalnega boja z domačini in divjo naravo morajo danes štediti pri železnici. Vlaki morajo večkrat obstati v Diredavi, ker jim poide premož in so prisiljeni čakati, dokler ne pride kurivo od zadaj. O kaki točnosti abesinskih vlakov ni niti govora.

Kljub vsem tem nedostatom je edina abesinska železnica za celotno cesarstvo življenska žila in največje dejanje rajnega neguša Menelika II.

Odprta noč in dan so groba vrata.

Remšnik. Tukaj je preminula v visoki sta-rosti nad 80 let daleč na okrog znena Lojza, postrežnica kaplanov. Dolgo let je bila izborna pevka na koru. Marsikateremu Remšničanu je posodila zadnjo pot. Veselila se je obče priljub-ljenosti in spoštovanja v domači in sosednih fa-rah. Bog ji boji obilen plačnik za vse dobro, kar je storila osmim gg. kaplanom ter dobrim Remšničanom.

Pobrežje pri Mariboru. Umrla je na Pobrežju ter bila ob mnogobrojnem spremstvu pokopana v soboto dne 11. vdova posestnica Marija Siokan, katere je preminula v 69. letu svoje starosti. Sledila je svojemu možu v smrti po poldrugem letu. Naj v miru počiva!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Neizprosna smrt je v Apačah ugrabila našega zvestega mo-ža Valentana, starega komaj 50 let. Bil je pro-govni čuvaj na železnici, doma pa mali želar, a vselej in povsod odločen in zaveden krščanski mož, zvest v službi Bogu, svoji družini, občini in narodu. Dal Bog dosti takih mož naši ljubi domovini! Lepe spominske besede sta mu spre-govorila domači gospod župnik in zastopnik že-lezniške sekcije, pevski zbor železničarjev pa mu je zapel ganljivi žalostinki na domu in ob grobu. — Dva dni pozneje je ista bolezen (jeti-ka) zamorila tudi vrlo mlado želarko Ano Mla-kar v Apačah, staro 28 let, ki zapušča moža in štiri otročiče. N. v m. p.!

zbudil, čul očeta, kako je molil in zdihoval. Izpočetka se je vsako bart prestrašil in vprašal: »Za božjo voljo, oče, kaj pa je? Ali vam ne morem pomagati?« Stari pa je odvrčal: »Nič ni. Hude misli, hude sanje. Le spi, Tevž! Ti moraš ostati zdrav in močen.« Pola-goma se je sin navadil na to stokanje, vendar ga je vedno znova vznemirilo in pretreslo. Neke noči je bil oče posebno nemiren. Tisto jutro potem je sinu pri zajtrku dejal:

»Tevž, oženiti se moraš.«

»Se bom že, oče,« je ta odgovoril ves rdeč, »čež kako leto.«

»Kmalu, kmalu! Rad bi še to doživel. Pa bogato moraš vzeti, prav bogato.«

»Zakaj bogato? Saj z denarjem ni sreče.«

»Pač, pač. Naši kmetiji je potrebna taka, ki ima mnogo, mnogo denarja.«

»Tega ne razumem, oče. Saj vendar dobro sto-jimo, dolgovi pa tudi ni.«

»Ne, dolgovi nimamo; šele nam so dolžni. Jaz bi pa le rad tako snaho, ki je bogata.«

»Zdaj zares ne vem, kodi ga je. Vi vendar nikoli niste bili na denar in ste vsakemu radi pomagali.«

»Res je. Prosim te pa le, da pripelji bogato k hiši.«

»Ne zamerite mi, oče, ker sem doslej skrival: žvel bom Zvonikovo starejšo — in nobene druge ne!«

»Zvonikovo? Marto? Ali te mara?«

»Da; dve leti moram še počakati. Zavezala sva se in to drži.«

»Moj Bog, moj Bog, to bo zdaj narobe,« je sto-kal stari.

»Zakaj, oče?« se je sin zavzel. »Ali vam Marta ni po volji?«

»Že, že. Pridna je. Ali — ali — imela ne bo bogve kaj. Pri Zvonikovih ni bogatije.«

»Kaj vam je toliko na denarju? Neki vzrok mo-rate imeti. Povejte mi, oče!«

»Prepozno je; nič več ne pomaga. Jutri ti po-vem, jutri — ali pozneje kdaj.«

Stari pa ni črhnil o tem niti drugi dan niti na-slednje dni. Z vsakim dnem pa je rastlo njegovo razburjenje in odslej ni imel več miru ne podne ne ponoči. Tevž je večkrat naprosil kaplana, da je prišel očeta obiskat; kadar je bil s tem, je bil dobre volje in nikoli ni kaj česa omenil, da ga tišči.

Komaj pa je nekega večera legel, ga je začelo strahovito dušiti. Tevž je hotel takoj hlapca po gospoda poslati. Tedaj je očetu na hitro zopet od-leglo; vso noč pa je molil in ječal, da bi se bil kamnu smilil. Drugi dan je hodil nemirno sem in tja, iz ene sobe v drugo, iz hiše na gumno in z gumna nazaj v hišo. Kadar je počival, je zaril glavo med dlani in strmel pred se. Ta večer je ostal dalj časa pokonci. Tedaj je rekel sinu:

(Dalje sledi)

krajini Tigre na severu 98% vse živine. Abesin-ski mogočnjaki s tisoč glavami krav so postali na mah srditi in zakleti sovražniki Italijanov. Pred kugo so obhajali veliki živinorejci pose-ben praznik. Ob tej pri-liki so napolnili umetno jezero z mlekom in so se v njem okopali. Po div-janju kuge so morali s tem praznovanjem za nekaj let nehati.

Poklicnih vojakov je v

Abesiniji

le 100.000 s 200.000 re-zerve. V skrajnem slu-čaju postavi lahko Abe-sinija na noge 400.000 mož res pravega voja-štva. Stalno pa je pod orožjem 1 milijon brez plače in prehrane iz hva-ležnosti, da sme nositi puško.